

LÄNSSTYRELSEN

Stockholms län
Naturvårdsenheten
1:e byråingenjör
Torbjörn Svenson
08 - 785 51 40

BESLUT

1(12)

Datum
1983-02-17

Beteckning
11.121-513-74

Ert datum

Er beteckning 0120

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Björnö, Värmdö kommun

(2 bilagor)

Björnöhalvön har i den fysiska riksplaneringen utpekats som riksobjekt för det rörliga friluftslivet. Efter begäran av byggnadsnämnden i Värmdö kommun meddelade länsstyrelsen den 8 april 1975 med stöd av 11 § naturvårdslagen förbud för markägaren att utan länsstyrelsens tillstånd vidta åtgärder som skulle strida mot syftet med det eventuella naturreservatet. Förordnandetiden utsträcktes att gälla längst till den 1 april 1981.

Efter förhandlingar med dåvarande markägaren (fastighetsbolaget Stockholms-Saltsjön) har Stiftelsen Stockholms Skärgård förvärvat området. Stockholms läns landsting och Statens naturvårdsverk har vardera betalat 50 % av kostnaderna för förvärvet.

Beskrivning av naturreservatet

<u>Namn</u>	Naturreservatet Björnö
<u>Kommun</u>	Värmdö
<u>Socken</u>	Ingarö
<u>Fastigheter</u>	Björnö 1:512 och Björnö 1:2
<u>Lägesbeskrivning</u>	Ekonomiska kartan blad nr 109 31 och 109 41 Sjökort 714 Båtsportkort 714,2 Björnö är beläget på sydöstra Ingarö ca 35 km öster om Stockholm och ca 15 km sydöst om Gustavsberg
<u>Areal</u>	ca 1 000 ha
<u>Därav landareal</u>	ca 340 ha

IE/

Lst StH H 28 a 1990-05 20.000 80 gr arkiv

BESLUT

Datum
1983-02-17

Ert datum

Beteckning
11.121-513-74
Er beteckning 0120

... Markägare Stiftelsen Stockholms Skärgård
Naturvårdsförvaltare Markägaren

... Grund för beslutet

Björnöhalvön har mycket stort värde för det rörliga friluftslivet. Området tillhör ett av de få oexploaterade skärgårdsområden som på ett enkelt sätt kan nås med bil eller buss. Restiden med buss från Slussen är ca 45 minuter.

Genom sina förnämliga badstränder och skyddade naturliga hamnvikar har Björnö sedan länge haft stor betydelse för friluftslivet. Längs de södra och östra strandområdena sträcker sig utmärkta badklippor. Flera sandstränder finns, varav Torpesand är den förnämligaste. Området har förutsättningar att samtidigt rymma många besökare utan att dessa stör varandra.

Naturreservatet är obebyggt med undantag av två äldre torp. Småängsviken är en välkänd naturhamn där den inre delen innehåller en småbåtshamn. Båthamnen ingår ej i reservatet. En väg leder från allmänna vägen till hamnanläggningen i Småängsviken.

Området består till stora delar av hållmark omväxlande med barrskog, tallmossar, kärr, sumpskog och ädellövskog vilket ger området karaktär av vildmark. Inom reservatets nordvästra delar finns rika vegetationstyper. På Slängens östra strand ligger ett ek-hasselområde med en praktfull lundflora. På Näset finns ängsmarker med stora mängder Adam och Eva.

Reservatet har ett varierat viltbestånd med gott om rådjur och grävling. Ett rikt fågelliv är dokumenterat främst från Näset-Slängenområdet och småöarna kring Björnöön.

Torpe-Infjärden har undervattensvegetation av stort vetenskapligt intresse med växtsamhällen där bl a svartskinna och lerkroksmossa ingår. Sådana växtsamhällen är sällsynta vid svenska kusten.

Syftet med naturreservatet är att bevara ett för det rörliga friluftslivet, främst det landbaserade, mycket värdefullt område med dess varierande naturförhållanden.

Lst StH H 28 a 1990-05 20.000 80 gr arkiv

...
...
Karaktären av ett obebyggt skärgårdsområde skall bibehållas med badklippor, sandstränder och naturliga hamnvikar. Syftet med reservatet är också att öka tillgängligheten för allmänheten. Vissa områden med speciellt rikt växt- och djurliv och värdefull landskapsbild ska särskilt vårdas.

Samråd har ägt rum med statens naturvårdsverk och Värmdö kommun. Kommunen är emot att allmänhetens biltrafik släpps in längre än till reservatets västra del. I allt övrigt har förslaget lämnats utan erinran.

Markägaren har godkänt förslaget.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, ändrad och omtryckt 1974:1025) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta som naturreservat.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedanstående föreskrifter skall gälla beträffande området.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot anläggningar eller åtgärder enligt fastställd skötselplan.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar skall förbud gälla att

1. på land och i vatten bedriva täkt samt annan verksamhet som förändrar områdets topografi
2. anordna upplag annat än tillfälligt för reservatets skötsel
3. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning
4. uppföra helt ny byggnad
5. anlägga campingplats och uppställningsplats för husvagnar. Områden för tältning anvisas i skötselplan

- ... 6. uppföra anläggning eller anordning såsom småbåts-
hamn, brygga e dyl eller utvidga befintlig an-
läggning eller anordning.
- ... 7. lägga upp båtar för vinterförvaring
8. uppföra stängsel eller andra hägnader. Dock får er-
forderliga stängsel för betesdjur, med undantag för
hjordhägn, uppföras under förutsättning att passager
anordnas så att allmänhetens tillträde inte hindras
eller avsevärt försvåras
9. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd
10. dika med undantag av inägomark. Utfallsdiken genom
skogsmark och viss skogsdikning får dock utföras i
enlighet med fastställd skötselplan
11. muddra Torpe-Infjärden, Slängen och inloppet till
Torpe-Infjärden
12. landstiga på fågelskären Kalvholmsgrunden under
tiden 1/4 - 15/7 samt att förankra båt vid dessa
skär under samma tid
13. att jaga utöver vad som anges i fastställd skötsel-
plan. Dock får jakt ej ske under lördagar samt sön-
och helgdagar
14. inplantera för området främmande växt- och djur-
arter

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

15. anlägga väg, stig eller parkeringsplats
16. dra fram mark-/luftledning eller ledning i vatten
17. använda kemiska bekämpningsmedel
- B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen an-
gående markägares och annan sakägares skyldighet
att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken
förpliktas tåla att de åtgärder vidtas vilka anges i
nedanstående skötselplan.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar skall förbud gälla att

18. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, hacka, spränga, rista, måla eller dylikt
19. störa djurlivet (t ex genom att klättra i boträd, fånga eller avsiktligt döda vilda djur)
20. medföra hund som inte är kopplad
21. uppställa hus- eller släpvagn
22. för längre tid än två dygn förankra båt vid samma strand
23. framföra eller förankra båt eller annan farkost närmare än 50 meter från sandstränder
24. på vattenområdet Slängen framföra motorbåt eller annan motordriven farkost
25. på vattenområdet Torpe-Infjärden framföra motorbåt eller annan motordriven farkost med större hastighet än 5 knop
26. tälta annat än inom anvisade områden. Tältning får utan markägarens tillstånd ej ske längre än två dygn på samma plats
27. elda annat än på särskilt anvisade och iordningställda platser
28. landstiga på fågelskären Kalvholmsgrunden under tiden 1/4 - 15/7 samt att förankra båt vid dessa skär under samma tid
29. anbringa tavla, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning
30. på ett störande sätt använda radioapparat, grammofon, bandspelare, TV, musikinstrument eller dylikt

31. framföra motordrivnet fordon annat än på anvisade vägar
32. parkera annat än på anvisade platser
33. rida på sandstränder och markerade vandringsleder
- D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltaren skall vara Stiftelsen Stockholms Skärgård. Förvaltningen skall ske efter samråd med skogsvårdsstyrelsen samt följa de direktiv som förtlöpande kan komma att meddelas av länsstyrelsen.

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa nedanstående skötselplan. Planen skall gälla tills dess en mera detaljerad skötselplan avseende skogens skötsel och anordningar för friluftslivet har utarbetats.

Innan den detaljerade skötselplanen är fastställd skall naturvårdsförvaltaren samråda med länsstyrelsen före åtgärder som berör reservatets skötsel och disposition.

Skötselplan

Syftet med naturvårdsförvaltningen

Syftet med naturvårdsförvaltningen är att bevara ett för det rörliga friluftslivet, främst det landbaserade, mycket värdefullt område med dess varierande naturförhållanden. Vissa områden med speciellt rikt växt- och djurliv skall särskilt vårdas.

Naturvårdsförvaltningen skall i första hand inriktas på sådana åtgärder som gynnar det rörliga friluftslivet, varvid det landburna friluftslivet prioriteras. Allmänhetens tillträde till reservatet förbättras genom att vägen fram till Småängsviken öppnas för allmän fordons trafik. Parkeringsplatser och sanitära anordningar skall iordningställas inom reservatet. För att bibehålla karaktären av vildmark skall friluftslivet bedrivas utan större anläggningar. Särskilt slitagekänsliga områden skyddas genom att friluftslivet kanaliseras till lämpliga områden. Byggnader som ingår i reservatet skall göras tillgängliga för en större allmänhet.

Skogens skötsel skall ske på sådant sätt att friluftslivet gynnas och att reservatets naturvärden särskilt beaktas. De öppna ängsmarkerna skall så långt möjligt hållas öppna genom bete eller återkommande slätter.

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Hävd av skogsmark

Skogen skall skötas enligt nedanstående riktlinjer. Dessa riktlinjer kommer senare att preciseras i en mer detaljerad plan med särskilda skötselområden och åtgärder för resp område.

Övergripande riktlinjer vid skogsskötseln inom reservatet:

- En mångformig flerskiktad skog med varierad ålderssammansättning skall eftersträvas.
- Områden av impedimentkaraktär (bl a hållmark och myrmark) lämnas orörda.
- Bäckraviner, alkärr, surdrog, sumpiga strandskogspartier etc bör undantas från åtgärder.
- Områden med förutsättningar för naturskog (skog med liten eller ingen kulturpåverkan) lämnas till fri utveckling.
- Öarna inom reservatet undantas från skogliga åtgärder utöver punktvisa, mindre röjningar vid strand av särskilt intresse för friluftsliv.
- Som skydd för hänsynskrävande djurarter skall skogsårdsstyrelsens rekommendationer om skyddszoner resp avstånd gälla.

Inom lövdominerade områden

- skall slutavverkning ej ske
- skall föryngring ske med lövträd (fröträd eller plantering)
- skall avverkning främst ske av barrträd
- skall variation eftersträvas inom bestånden till fördel för fauna och flora

- ...
- skall ädellövträd gynnas
 - skall gamla, döda eller vindfällda lövträd lämnas orörda.
- ...

Inom barrdominerade områden

- skall skogen så långt möjligt överhållas
- skall stigar och vägar hållas fria från nedfallna träd och avverkningsris
- skall hyggesstorleken begränsas till ca 1 ha och hygge inte tas upp förrän angränsande ungskog nått manshöjd
- skall enstaka och/eller grupper av lämpliga överståndare lämnas att växa in i beståndet
- skall inom talldominerade partier självföryngring eftersträvas
- skall mindre partier insprängda i ädellövskog på sikt överföras till lövskog
- skall enstaka lövträd, främst ädellövträd frihuggas längs frekventerade vägar och stigar
- skall nuvarande lövinslag bibehållas i möjligaste mån
- skall enstaka gamla, döda eller vindfällda barrträd lämnas orörda.

Hävd av inägomark

De öppna områdena inom reservatet som tidigare brukats som betes- eller åkermark skall så långt som möjligt hållas öppna genom bete alternativt årlig slätter.

Vattenområdet

Vattenområdet inom reservatet lämnas utan åtgärd med undantag av mindre åtgärder som krävs för att allmänheten skall kunna nyttja attraktiva badstränder.

...
Byggnader

Byggnader som ingår i reservatet skall göras tillgängliga för en större allmänhet.
...

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Tillgänglighet

Reservatet kan nås med buss eller bil, från Stockholm på ca 45 minuter. Sommartid kan man även komma till reservatet med kollektivbåt (Björkviks brygga samt från sommaren 1983 även reservatets östra del).

Från allmänna vägen leder en väg till båthamnen vid Småängsviken. Denna väg har fram till vintern 82/83 varit stängd för allmänhetens biltrafik med en bom. Möjligheten att köra in i reservatet med reguljär buss utreds vid tiden för detta beslut.

Hela reservatet kan även nås med fritidsbåt. Framför allt i reservatets östra delar samt på öarna finns många naturhamnar.

Åtgärder för att förbättra möjligheterna att bedriva friluftsliv.

- Vägen fram till Småängsviken öppnas för allmän trafik. Vid vägförrättning, som har väckts av markägaren, kommer allmänhetens rätt att färdas på vägen att fastställas.
- Fram till sommaren 1984 kommer dock vägbommen att vara placerad vid Torpesandsbadet.
- Övriga vägar och stigar disponeras förutom av naturvårdsförvaltaren av nyttjanderättshavare. Underhåll av dessa vägar skall ske så att reservatets natur- och friluftslivsvärden bevaras. Dessa vägar stängs av för allmän motorfordonstrafik men hålls öppna för passage till fots, cykel och med mindre kärra.
- Parkeringsplatser skall anläggas vid Torpesandsbadet för ca 150 bilar, vid Småängsviken för ca 200 bilar samt ett litet parkeringsutrymme vid vägen till Slängen. Parkeringsplatserna kan vid behov komma att utvidgas.

- Från Torpesand till Småängsviken skall en gång/cykelväg anordnas.
- Sopställ och sanitära anordningar skall sättas upp vid parkeringsplatser, större badplatser och väl frekventerade naturhamnar. Lokaliseringen kommer att preciseras i en mer detaljerad skötselplan.
- Större områden lämpade för tältning kommer att anvisas vid Ramsviken, Norrviken, Småängsuddarna och Björnötorp samt på hela Näset. Detta kommer närmare att preciseras i en detaljerad skötselplan.
- På lämpliga platser skall eldplatser anordnas.
- Enkla anordningar till hjälp för handikappade kommer att preciseras i en mer detaljerad skötselplan.

Information

Informationsskyltar skall sättas upp inom reservatet. En informationsbroschyr bör finnas för reservatet. Broschyr och underlag för informationsskyltar utarbetas av naturvårdsförvaltaren i samråd med länsstyrelsen, Skyltarna bekostas av staten.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Utmärkningen skall ske enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Skogsvårdsstyrelsen utför denna efter samråd med naturvårdsförvaltaren.

TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren skall utföra tillsyn av naturreservatet.

Den som vill klaga över länsstyrelsens beslut skall göra detta skriftligen genom besvär till regeringen, jordbruksdepartementet, enligt bilaga (Formulär H).

Beslutet i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding G Helén, ordförande, jämte ledamöterna B Rosell, S Berglund, J Hjertsson, G Elgfelt, S Dingertz, K Nilsson, B Könberg, O Lekberg, I Hörlén, O Andersson, M Axell, Å Andersson, B Ringholm och P Jacobsson.

Vid styrelsens behandling av ärendet var härutöver
personalföreträdarna E Lenné och B Tryding närvarande.

I den slutliga handläggningen deltog även tf förste
länsassessor L Aulin, naturvårdsdirektör T Céwe,
länsarkitekt D Nordström, överlantmätare T Algrim,
militärassistent P Trollestad, tf länsantikvarie
U Boethius och förste byråingenjör T Svenson, före-
dragande.

Gunnar Helén

Torbjörn Svenson

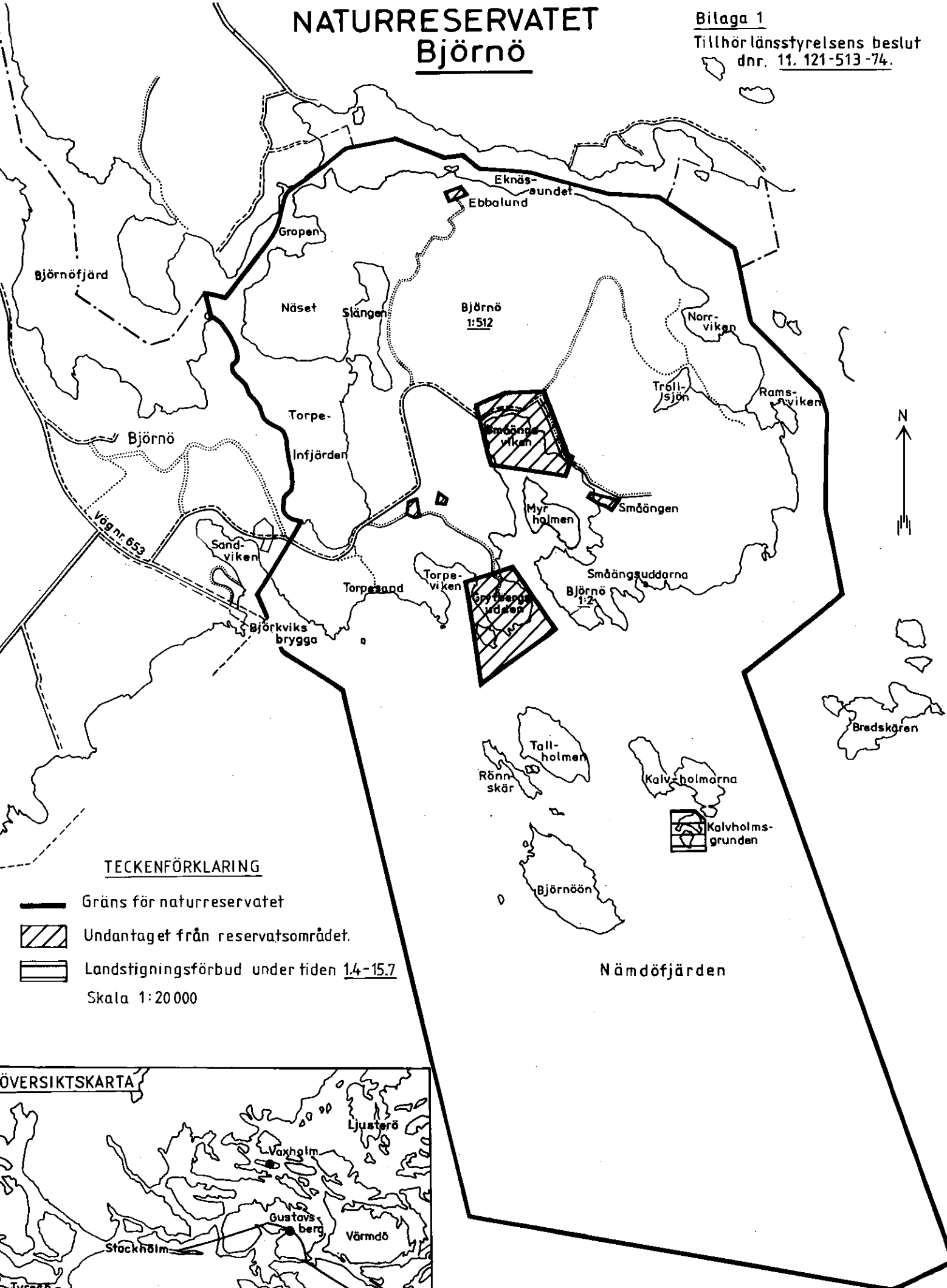
Bilagor

1. Karta över reservatet
2. Besvärshänvisning

SÄNDLISTA

NATURRESERVATET Björnö

Bilaga 1
Tillhör länsstyrelsens beslut
dnr. 11. 121-513-74.

TECKENFÖRKLARING

- Gräns för naturreservatet
 - Undantaget från reservatsområdet.
 - Landstigningsförbud under tiden 14-15.7
- Skala 1:20 000

ÖVERSIKTSKARTA

